

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool - Bais Chinuch te Antwerpen

Hoofdstructuur bao

	Instellingsnummer	110494
	Instelling	Vrije Basisschool - Bais Chinuch
directeur		Elie FRIED
adres		Lamorinièrestraat 83 - 2018 ANTWERPEN 1
telefoon		03-281.54.13
fax		03-281.06.75
e-mail		Bchinuch@fulladsl.be
website/URL		
	Bestuur van de instelling	111245 - VZW Bais Chinuch te ANTWERPEN 1
adres		Lamorinièrestraat 83 - 2018 ANTWERPEN 1
	Scholengemeenschap	-
adres		-
	CLB	114256 - Provinciaal CLB Antwerpen te ANTWERPEN 1
adres		Markgravelei 86 - 2018 ANTWERPEN 1
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	19/03/2012, 20/03/2012, 22/03/2012
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	22/03/2012
	Datum bespreking verslag met de instelling	24/05/2012
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Marianne D'Heer
	Teamleden	Paul Vanhaute
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	7
2.1 Leergebieden in de focus	7
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	7
3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	8
3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	8
3.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming	9
3.3 Lager onderwijs: Nederlands	10
3.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	11
4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	13
4.1 Professionalisering	13
4.2 Begeleiding	13
5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	15
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	16
6.1 Wat doet de school goed?	16
6.2 Wat kan de school verbeteren?	17
6.3 Wat moet de school verbeteren?	17
7. ADVIES	18
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	18

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De Vrije Basisschool Bais Chinuch, wat 'huis van opvoeding' betekent, is een joods-orthodoxe meisjesschool. De school is gelegen in de stadskern van Antwerpen, in de 'Haringrodedijk', waar zich naast een aantal joodse, ook andere scholen situeren.

De school beschrijft in haar schoolvisie haar opdracht om als een geïntegreerde geloofs-, leer- en leefgemeenschap' te fungeren. Zij slaagt er in groeiende mate in om een evenwicht te creëren tussen de verwachtingen van de joodse gemeenschap en die van de Vlaamse overheid. Een joodse directeur is de spilfiguur van het intern leiderschap. Samen met een gedreven zorgteam en twee joodse directieleden geeft hij sturing aan de globale schoolwerking.

Het leerkrachtenteam, dat zowel uit joodse als profane leerkrachten bestaat, zet zich dagelijks in om kwaliteitsvol onderwijs te verlenen aan kinderen die allen anderstalig zijn. De school kent de laatste tijd een gestage groei van haar leerlingenpopulatie. Ze heeft de voorbije jaren een sterke inhaalbeweging ingezet en ervaart hierbij de ondersteuning van een externe pedagogische begeleidingsdienst als een belangrijke meerwaarde.

De inspectie baseerde zich voor **het erkenningsonderzoek** in de kleuterafdeling op de leergebieden **Nederlands** en **muzische vorming** en in de lagere afdeling op **Nederlands** en **wereldoriëntatie**. Daarnaast onderzocht ze ook aspecten van het welzijnsbeleid en de **kwaliteit van de deskundigheidsbevordering, de leerbegeleiding en het algemeen beleid** van de school.

De leerkrachten van **de kleuterafdeling** tonen aan dat ze hun inspanningsverplichting nakomen om de ontwikkelingsdoelen voor **muzische vorming** geïntegreerd na te streven. Voor **Nederlands** kan de school dit alsnog onvoldoende garanderen.

De teamleden steunen recent op een werkinstrument van een externe pedagogische begeleidingsdienst om hun aanbod te plannen en te bewaken. Momenteel bevindt het team zich nog in een verkenningsfase, waardoor het doelgericht en evenwichtig selecteren van de onderwijsdoelstellingen nog groeipotentieel heeft. Het team benut de ondersteunende waarde van de leerplannen nog te beperkt.

Voor **het leergebied muzische vorming** krijgen de kleuters kansen om, vooral binnen de domeinen beeld en drama, explorerend en experimenterend aan de slag te gaan met een diversiteit aan materialen. Het aanbod van de andere domeinen berust soms nog op een eerder intuïtieve aanpak. In sommige klassen getuigen de hoeken van een weinig uitnodigend en uitdagend karakter om de muzisch-creatieve talenten van de kleuters te ontwikkelen. Binnen **het leergebied Nederlands** nemen de profane leerkrachten een aantal waardevolle initiatieven om de taalvaardigheid van de kleuters te verhogen. De school brengt de talige ontwikkeling van de kleuters nauwelijks in kaart. Leerkrachten hebben het nog moeilijk om een evenwichtig en gevarieerd aanbod tussen en binnen de domeinen doelgericht te selecteren en te plannen. Zo krijgen sommige domeinen en leerlijnen nog onvoldoende aandacht. Een meer doelgerichte en preventieve ondersteuning op korte en lange termijn kan ook nog aan belang winnen.

De ontwikkelingsgerichte houding van het team, de sterke beleidskracht en de frequente ondersteuning door de externe pedagogische begeleidingsdienst vormen belangrijke argumenten voor het inspectieteam om het tekort voor Nederlands te delibereren en niet mee te nemen in het eindadvies.

De school greep in **de lagere afdeling** de analysegegevens van diverse outputresultaten aan om hiaten in het onderwijsaanbod voor de leergebieden **Nederlands** en **wereldoriëntatie** op te sporen en doelgericht bij te sturen.

Voor **het leergebied Nederlands** vertrouwen de leerkrachten op onderwijsleerpakketten om op een evenwichtige en graduele manier de leerplandoelen toe te passen. De school kwam recent tot een degelijke beginsituatiebepaling om de eerste stappen te zetten naar

een geïntegreerd talenbeleid. Hierdoor ervaart zij de noodzaak om de communicatieve taalvaardigheden van de kinderen nog meer te stimuleren. Het rijk aanbod aan boeken in de schoolbibliotheek prikkelt de leeshonger van de leerlingen. Een kritische reflectie over de moeilijkheidsgraad van bepaalde informatieve leesteksten, ook binnen andere leergebieden, vormt nog een belangrijk aandachtspunt.

Eigen bronnenmateriaal en ideeën uit diverse onderwijsleerpakketten sturen de onderwijspraktijk voor **het leergebied wereldoriëntatie** aan. Een gestructureerd ‘werkplan’ met een graduele weergave van de verschillende domeinen en deelaspecten vormt het uitgangspunt om een harmonisch evenwicht te garanderen. Niettegenstaande de leerkrachten op een leerplandoelgerichte manier hun aanbod selecteren, vormen het afbakenen van leerstofinhouden over de leerjaren heen en een doelgerichte evaluatie nog belangrijke aandachtspunten. De aandacht voor bronnengebruik en actieve en coöperatieve werkvormen, waardoor kinderen een aantal basisvaardigheden verwerven, vallen in positieve zin op. De teamleden en de directie tonen aan dat er, onder meer omwille van de geloofsovertuiging van de leerlingen, voor wereldoriëntatie geen obstakels zijn om alle eindtermen te bereiken.

Vanuit een gezamenlijk gedragen zorgvisie stuurt de zorgcoördinator samen met de directeur en het zorgteam op een gestructureerde manier een ‘groeierende’ handelingsgerichte zorgwerking aan. Naast de **begeleiding** op leerlingenniveau heeft dit zorgteam een coachende en stimulerende rol om de draagkracht van leerkrachten te verruimen bij het concretiseren van hun eerstelijnszorg. Binnen de kleuterafdeling laat de school nog veel kansen liggen om een efficiënte en doeltreffende ondersteuning te garanderen.

Door de toenemende cultuur van zelfevaluatie ervaart de school de noodzaak om een aantal aspecten van haar werking bij te sturen. Om tijdens vernieuwingsprocessen een doeltreffende impact op de globale schoolwerking te garanderen, investeert de school in een teamgerichte **deskundigheidsbevordering**. Het creëren van een breder draagvlak en een prioriteitenplan op lange termijn heeft nog een groeimarge.

Het onderzoek naar het **algemeen beleid** toont aan dat de school een gedeeld leiderschap nastreeft. De teamleden ervaren een democratisch en participatief beleid binnen een gemoedelijke, respectvolle en open sfeer. Dankzij de inzet van het hele team en de ondersteuning door interne en externe expertise beschikt de school over voldoende draagkracht om een toekomstgericht schoolbeleid te ontwikkelen dat blijvende aandacht heeft voor de goede aspecten van de werking en kritisch staat tegenover de zaken die nog beter kunnen.

Heel het team draagt het welbevinden van alle schoolbetrokkenen hoog in het vaandel waardoor de school niet alleen een ‘huis van opvoeding’ is, maar ook een echte ‘thuis’.

De onderwijsinspectie besluit haar erkenningsonderzoek met **een gunstig advies** voor de gehele basisschool. De kleuterafdeling krijgt sterke aanbevelingen om te zorgen voor een doelgericht en evenwichtig aanbod voor Nederlands én een degelijke zorgondersteuning.

De onderwijsinspectie wenst het schoolteam alle succes toe om verder te bouwen aan kwaliteitsvol onderwijs voor alle leerlingen.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

De resultaten van de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs	-
Nederlands	
muzische vorming	
Lager onderwijs	-
Nederlands	
wereldoriëntatie	

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Personeel	
Professionalisering	
Deskundigheidsbevordering	
Onderwijs	
Begeleiding	
Leerbegeleiding	

3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op:

3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet niet

Motivering

- De school kan onvoldoende aantonen dat zij haar inspanningsverplichting nakomt voor het leergebied Nederlands.
- Het kleuterteam maakt recent gebruik van een (digitaal) plannings- en bewakingsinstrument van een externe onderwijskoepel als referentiekader om de leerplandoelen na te streven. Aangezien het team nog zoekende is om dit kwaliteitsvol te hanteren, ook op schoolniveau, staat dit instrument nog in onvoldoende mate mee borg om te voldoen aan de verwachtingen van de overheid.
- Leerkrachten geven aan dat het doelgericht selecteren en plannen van een evenwichtig en gevarieerd aanbod tussen en binnen de domeinen nog een aandachtspunt vormt. Momenteel steunen ze op een eerder intuïtieve aanpak waardoor hiaten in het aanbod ontstaan en moeilijk te detecteren zijn. De teamleden duiden focusdoelen aan in de hoekenfiches en bij de weerkerende activiteiten. Dit toont wel al een beginnende doelgerichte aanpak aan.
- Er is nog een groeimarge om de didactische richtlijnen in het leerplan te raadplegen bij het concretiseren van de onderwijsdoelstellingen naar de klaspraktijk.
- De observatiecriteria om op een doeltreffende wijze de talige ontwikkeling van de kleuters in kaart te brengen zijn zeer beperkt en de afstemming met de na te streven onderwijsdoelstellingen uit het planningsinstrument ontbreekt. Dit is weinig bevorderlijk voor een doelgerichte en efficiënte ondersteuning van de kleuters op korte en lange termijn en om de kwaliteit van de eigen werking te bewaken.
- De ondersteuning door de zorgleerkrachten is beperkt waardoor de zorgbrede werking en de realisatie van de handelingsplannen voor taalzwakke kleuters in het gedrang komen. Vaak dienen ze tijd te investeren in administratieve en vervangtaken.
- De klaswanden weerspiegelen sterk het aanbod van de joodse leerkracht, waardoor er in bepaalde klassen minder ruimte overblijft om de woordenschat en de thema's van de profane leerkracht te visualiseren.
- De thematische werking, de educatieve taalspelletjes en het werken in kleine groepjes bevorderen de taalontwikkeling van de kinderen. Een klaspop moedigt de kleuters aan om zelf Nederlands te spreken. In sommige klassen sporen beloningssystemen de kinderen aan om zowel tijdens gesprek- als spelsituaties zo weinig mogelijk Jiddisch te praten. De school kan in die zin de ontvangstbrochure voor nieuwe leerkrachten aanpassen.
- Een luisterhoek met verhalen en liedjes stimuleert in een aantal klassen de luistervaardigheden van de kinderen.
- Voorleesmomenten vormen een dagelijks ritueel waardoor het team de leeshonger en luistervaardigheden van de kleuters aanscherpt. De meeste teamleden leveren inspanningen om een gevarieerd aanbod aan boeken aan te reiken die aansluiten bij het thema.
- Sommige leerkrachten schenken op een intentionele manier aandacht aan de schrijven en leesvaardigheden van de kleuters bij het verrijken van hun speelleerplekken. Toch kan in de meeste klassen de talige inrichting van alle hoeken nog aan belang winnen. Het aanwezige materiaal is soms ook aan vernieuwing of uitbreiding toe.

- Opmerkelijk is het belang dat de school hecht aan het remediëren van de schrijfmotoriek bij de kleuters binnen de tweedelijnsondersteuning. Een kritische reflectie over een meer preventieve aanpak kan nog aan belang winnen.
- De school koos voor taalvaardigheid als één van de pijlers binnen haar gelijke onderwijskansenbeleid (GOK). De pedagogische begeleidingsdienst ondersteunt het team bij het concretiseren van een aantal acties. Het effect hiervan is duidelijk merkbaar tot op de klasvloer.
- Graduele begrippenlijsten staan mee garant voor het hanteren van eenzelfde instructietaal binnen de kleuterafdeling. Per thema lijsten de leerkrachten de streefwoordenschat op. Bij de klasinterne ondersteuning door de joodse leerkrachten kan een voortdurende alertheid voor het Nederlands als onderwijstaal nog meer aandacht verdienen. Momenteel onderzoekt het team hoe zij het geheel aan afspraken en acties kan bundelen in een krachtige visie rond talenbeleid.
- De nieuwsbrief verhoogt de betrokkenheid van de ouders bij het klasgebeuren en stimuleert hen om ook thuis een talig moment in te lassen. Momenteel heeft deze brief nog een sterk talig karakter wat de communicatie met anderstalige ouders kan belemmeren.
- De school slaagt erin om digitale en audiovisuele leermiddelen te benutten, rekening houdend met de regels en afspraken van de joodse gemeenschap.
- De samenwerking met de leerkrachten van andere joodse scholen rond het project 'Samen over de drempel', om de overgang naar het eerste leerjaar te vereenvoudigen, ervaren de leerkrachten als positief.
- De ontwikkelingsgerichte houding van het team, de sterke beleidskracht, de frequente ondersteuning door de externe pedagogische begeleidingsdienst vormen belangrijke argumenten voor het inspectieteam om het tekort voor Nederlands te delibereren en niet mee te nemen in het eindadvies.

3.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming

Voldoet

Motivering

- De school kan voornamelijk op basis van leerlingenwerkjes, fotomateriaal en in mindere mate met planningsdocumenten en evaluaties (observaties) aantonen dat ze de ontwikkelingsdoelen voor muzische vorming voldoende nastreeft.
- Het kleuterteam hanteert een (digitaal) planning- en bewakingsinstrument van een externe onderwijskoepel als referentiekader om haar onderwijsdoelstellingen te selecteren en te bewaken. Door het recente gebruik ervaren de leerkrachten dit nog in onvoldoende mate als een functioneel handvat om op een intentionele manier de muzische leerplandoelen na te streven en te concretiseren. Niettegenstaande alle domeinen in de meeste klassen aan bod komen, kan een doelgericht en meer evenwichtig aanbod nog aan belang winnen.
- De leerkrachten doen beroep op divers bronnenmateriaal om hun aanbod muzisch te stofferen. Een sterke parallelwerking leidt tot het uitwisselen van materialen.
- De thema's sluiten aan bij de leefwereld van de kleuters. Leerkrachten streven naar een horizontale samenhang met de andere leergebieden.
- In de meeste klassen hebben sommige hoeken en klaswanden een onverzorgd, weinig uitnodigend en uitdagend karakter. Om een stimulerend, pedagogisch klimaat te waarborgen biedt een gezellige en aantrekkelijke klasinrichting nog mogelijkheden.
- Vooral binnen het domein 'beeld' krijgen de kinderen heel wat kansen om te exploreren, te experimenteren en (samen) vorm te geven. De teamleden scheppen voldoende mogelijkheden om de kleuters met verschillende technieken en materialen aan de slag te laten gaan. Reflecteren over het eigen proces en product of dat van een

andere kleuter is nog geen doelmatige attitude maar komt in de meeste klassen wel intuïtief aan bod.

- Verkleedkleden, poppenkastpoppen en vingerpoppetjes in de hoeken dagen de kleuters uit om tot een rollenspel te komen. De leerkrachten leveren inspanningen om door schimmen- en poppenkastspelen, versjes, en liedjes...het mondeling en muzisch taalgebruik van de kleuters te prikkelen. Bewegingen en ritmeoefeningen ondersteunen vaak het musiceren.
- De teamleden slagen er reeds in om op een creatieve manier de mogelijkheden van allerhande (audiovisuele) media te benutten en zo alle ontwikkelingsdoelen na te streven, rekening houdend met de verwachtingen van de joodse gemeenschap.
- Opmerkelijk is het belang dat leerkrachten hechten aan het verwerven van allerlei attitudes bij de kleuters zoals de aandacht voor genieten, originaliteit, creativiteit en zelfexpressie.
- Om de vlotte overgang tussen de kleuterafdeling en het eerste leerjaar te bevorderen voorziet de school in een aantal gezamenlijke, vaak muzische activiteiten.
- Sporadisch gaat de school in op het cultureel aanbod om kinderen in contact te brengen met toneel- en muziekvoorstellingen en musea.
- In tegenstelling tot wat zowel de school- als zorgvisie beogen, brengt de school de talenten van kleuters en hun muzische ontwikkeling nog niet in kaart als hefboom bij het begeleiden en ondersteunen van kinderen met specifieke noden.
- Door het ontbreken van doelgerichte en permanente observaties of andere evaluatiekanalen heeft de kleuterafdeling weinig zicht op de geleverde kwaliteit van dit leergebied.

3.3 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

Motivering

- De school kan met voldoende gegevens aantonen dat zij zich inspant om met zoveel mogelijk leerlingen de eindtermen voor dit leergebied te bereiken.
- De teamleden steunen op een onderwijsleerpakket als referentiekader om de leerplandoelstellingen toe te passen en een evenwichtig en gradueel aanbod te waarborgen.
- De school toont aan dat ze in groeiende mate outputgegevens benut om de onderwijskwaliteit te verhogen. Zo schakelde ze, naar aanleiding van de analysegegevens van eigen en externe proeven en genormeerde testen binnen het leerlingvolgsysteem, recent over naar een nieuw onderwijsleerpakket om het spellingsniveau van de kinderen te optimaliseren. Ook al is de derde graad nog niet betrokken bij dit implementatietraject, toch zetten de leerkrachten zich in om met aanvullend materiaal en acties de nodige hiaten weg te werken.
- Het team neemt naar aanleiding van testresultaten ook heel wat initiatieven om het technisch leesniveau van de kinderen te verbeteren zoals de uitgebreide schoolbibliotheek, het tutorlezen, de leesbundels,... De leerkrachten zijn er zich sterk van bewust dat er ook voor begrijpend lezen nog heel wat werk voor de boeg staat.
- Uit de diverse planningsdocumenten blijkt dat het team inspanningen levert om ook de mondelinge en communicatieve taalvaardigheden van de kinderen te stimuleren. Regelmatig genereren de leerkrachten taaltips vanuit de taalfouten die de leerlingen maken. Door deze 'taalkwalen' frequent te registreren spoort het team de kinderen aan tot correct taalgebruik. Toch kan een kritische reflectie over de afstemming van het onderwijsaanbod met de schoolpopulatie nog aan belang winnen. Er is nog groeipotentieel om nog meer functionele taalgebruikssituaties te creëren.

- In de meeste klassen lokken diverse werkvormen mondelinge interactie tussen de leerlingen uit. Een blijvende alertheid opdat kinderen ook tijdens deze momenten Nederlands spreken vormt een belangrijk aandachtspunt.
- Het schooltoneel, waarbij veel taal- en muzische doelen worden nagestreefd en bereikt, is een mooi initiatief.
- Door het overaanbod en het gebrek aan ruimte en orde missen didactische wandplaten vaak hun beoogde doel.
- In de hogere klassen is het doeltreffend en zelfstandig hanteren van het woordenboek door de leerlingen een verworven attitude.
- De school schakelt, met sterke ondersteuning van een ICT-coördinator en binnen de verwachtingen van de joodse gemeenschap, de computer in als ondersteunend leer-, communicatie- en differentiatiemiddel. Zo slaagt zij er in de leergebiedoverschrijdende ICT-doelen na te streven.
- Het GOK- en zorgteam heeft een coachende, sturende en ondersteunende rol bij het concretiseren van een preventieve basiszorg binnen de klaswerking. De zorgcoördinator is de spilfiguur voor de taalondersteuning op school. Leerkrachten krijgen als eerste verantwoordelijke voor de zorg materialen en tips aangereikt om onderwijs op maat na te streven. De zorgbrede werking door de GOK- en zorgleerkrachten op leerlingenniveau is vooral van remediërende en veel minder van preventieve aard, wat erg belangrijk is voor deze anderstalige groep kinderen.
- Voor kinderen met een zorgvraag op lange termijn werkte het team handelingsplannen uit. Leerlingen met een lees- of schrijfstoornis krijgen sticordi-maatregelen.
- De school koos voor taalvaardigheid als één van haar pijlers binnen haar gelijke onderwijskansenbeleid. Zij ervaart hierbij de ondersteuning van een externe pedagogische begeleidingsdienst als positief om een aantal initiatieven te realiseren. De doeltreffende impact van deze acties op de klasvloer is duidelijk aanwezig.
- Het team kwam tot een degelijke beginsituatiebepaling die het uitgangspunt vormt bij het ontwikkelen van een visie rond talenbeleid.
- De teamleden maken gebruik van diverse evaluatiekanalen om de talige competenties van de kinderen in kaart te brengen. De rapporteringspraktijk weerspiegelt de aandacht voor een evenwichtig aanbod.
- De klassenraad neemt alle leergebieden, ook Nederlands, mee om tot een beslissing te komen voor het uitreiken van de getuigschriften.
- Vooral in de derde graad komen de nieuwe eindtermen rond taalbeschouwing reeds op een geïntegreerde manier aan bod. De school wil nog sterker inzetten op het deelaspect 'interculturele gerichtheid' binnen dit domein.
- Het team geeft aan dat het leergebied Nederlands een blijvend prioritair werkpunt vormt binnen het schoolontwikkelingsproces.

3.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

Motivering

- De school kan met voldoende gegevens aantonen dat zij voor de meeste leerlingen de eindtermen van wereldoriëntatie bereikt.
- De teamleden maken gebruik van eigen bronnenmateriaal en ideeën uit diverse onderwijsleerpakketten om het leergebied wereldoriëntatie te stofferen en hiaten aan te vullen.
- De school greep de analysegegevens van diverse externe proeven aan om bepaalde aspecten van haar onderwijsaanbod doelgericht bij te sturen, bijvoorbeeld voor de domeinen 'natuur' en 'maatschappij'. De externe pedagogische begeleiding vormt een ondersteunende meerwaarde om deze hiaten op schoolniveau aan te pakken.

- De teamleden hanteren een 'werkplan' met een graduele en gestructureerde weergave van de verschillende domeinen en deelaspecten om een gevarieerd en evenwichtig onderwijsaanbod te waarborgen. Per thema lijsten de teamleden de beoogde leerplandoelstellingen op. Er is nog een groeimarge om in bepaalde klassen de verschillende domeinen meer met elkaar in verband te brengen, conform de visie van het leerplan, zodat een cursorisch aanbod beperkt blijft.
- Ondanks diverse pogingen in het verleden, vormt het afbakenen van inhouden over de leerjaren heen, een blijvend aandachtspunt. Opdat pedagogisch-didactische afspraken structureel zouden verankeren, is sturing, coaching en opvolging tot op de klasvloer sterk aangewezen.
- Verschillende leerkrachten hechten naast het cognitieve luik ook duidelijk belang aan het verwerven van allerlei basisvaardigheden en attitudes. Ze hebben oog voor een goede klasorganisatie en wenden uiteenlopende werkvormen aan om de leerstof op verschillende manieren te kunnen aanbieden. Hierbij is het gebruik van de computer niet langer taboe. Momenteel werkt de school aan een offline systeem dat de leerlingen in staat stelt om via de computer zaken op te zoeken en te communiceren. De ICT-coördinator heeft hierbij een sterk ondersteunende rol.
- Zowel in de evaluatie-, als in de rapporteringspraktijk zijn van deze onderwijsdoelstellingen weinig sporen terug te vinden. De school kwam hierover nog niet tot een gezamenlijk gedragen visie en eenduidige afspraken.
- Voor eindtermen die in het verleden moeilijk lagen, omwille van de geloofsovertuiging van de leerlingen (i.c. voortplanting en seksualiteit), beschikt de school over een visie. De uitgangspunten van deze visie zijn: (1) inspanningen doen om de betrokken eindtermen te realiseren; (2) de lessen rond deze eindtermen geven vanuit een godsdienstige context; (3) rekening houden met de gevoeligheden van de leefwereld van de kinderen en (4) discretie hanteren. Uit de informatie die de school voorlegt, blijkt dat ze deze visie respecteert en dat de leerlingen de betrokken eindtermen bereiken.
- Blijvende waakzaamheid voor de eigen inbreng of interesses van de kinderen en voor een planmatige en doelgerichte aanpak van de schoolomgeving vormt nog een aandachtspunt. Toch is er een 'groeïende' aandacht voor klasuitstappen op te merken.
- Door zowel de aanwezigheid van joodse referentieplaten als profane wandaankleding komen de klasbeelden druk over. In sommige klassen valt de afwezigheid van bepaalde tijd- en ruimtekaders op. Het aanwenden hiervan in functionele contexten is vaak nog geen verworven attitude.
- De school investeerde vorig jaar in een nascholing rond de vernieuwde eindtermen 'techniek'. De leerkrachten leveren inspanningen om doelgerichte activiteiten te integreren binnen elk thema. Het stimuleren van het technisch denkproces waarbij kinderen zelfstandig op een oplossingsgerichte manier een probleem planmatig aanpakken en evalueren is nog geen verworven attitude.
- De school speelt in op het aanbod van de nabije omgeving om kinderen aan te zetten tot veilige weggebruikers. Toch komt verkeerseducatie op een eerder cursorische manier aan bod.
- Een werkgroep zet zich in om de milieueducatie op school te optimaliseren.
- Actualiteit komt meer en meer aan bod, onder meer bij spreekoefeningen in de hogere leerjaren.
- Sommige teamleden schenken binnen dit leergebied aandacht aan de eindtermen van leren leren. Hierdoor krijgen de kinderen kansen om op een gestructureerde en zelfstandige manier aangepaste informatie te verwerven.
- De samenstelling van de schoolbevolking en de bewuste afscherming van de maatschappij maakt het moeilijk om de leergebiedoverschrijdende eindtermen sociale vaardigheden met betrekking tot samenwerking met anderen, zonder onderscheid van sociale achtergrond, geslacht of etnische origine in hun volheid na te streven of te realiseren. Een beperkt aantal leerkrachten slaagt er wel al in om voorzichtig

activiteiten te ontplooiën die gericht zijn op ‘samenwerken’ met andere culturen en met het andere geslacht.

4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Professionalisering

4.1.1 Deskundigheidsbevordering

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Motivering

- De school opteert binnen haar nascholingsbeleid voor teamgerichte nascholingen om de **doeltreffende** impact op de globale schoolwerking te verhogen.
- De voorbije jaren heeft zij een inhaalbeweging gemaakt. Zij doet beroep op de ondersteuning van een externe pedagogische begeleidingsdienst om op een **doelgerichte** en planmatige manier schooleigen vernieuwingsprocessen aan te pakken.
- In de school komt geleidelijk een cultuur van zelfevaluatie op gang. Outputresultaten van diverse evaluatiekanalen vormen in belangrijke mate het uitgangspunt om een aantal aspecten van de werking in vraag te stellen en bij te sturen. Er is nog een groeimarge om ook in de kleuterafdeling de kwaliteit te bewaken.
- De school beschikt nog niet over een gefaseerd en geconcretiseerd prioriteitenplan op lange termijn om een permanent **schoolontwikkelingsproces te ondersteunen**.
- De gezamenlijke nascholingen met de leerkrachten van andere joodse scholen ervaren de teamleden als positief en verrijkend.
- Om de concretisering van de zorgwerking op een strategische manier structureel te verankeren, maakt de school gebruik van een werkgroep. Er is nog groeipotentieel om ook bij andere schoolinnovatieprojecten een breder draagvlak te creëren en gebruik te maken van de verantwoordelijkheden.
- Opdat pedagogisch didactische afspraken niet zouden verwateren vormt gerichte druk, coaching en opvolging tot op de klasvloer een belangrijk aandachtspunt.

4.2 Begeleiding

4.2.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ontwikkeling.

Motivering

- Zowel uit de gezamenlijk gedragen school- als zorgvisie blijkt dat het team ‘respect voor’ en ‘het welbevinden van’ alle schoolbetrokken actoren hoog in het vaandel draagt.

- Iedereen levert inspanningen om alle leerlingen in hoge mate te betrekken bij het klas- en schoolgebeuren. Ondanks deze initiatieven vertonen de meeste klaslokalen een weinig aantrekkelijke en uitnodigende aanblik wat in grote mate een stimulerend pedagogisch leer- en leefklimaat belemmert.
- De school gaat, onder impuls van de zorgcoördinator, op een strategische en planmatige manier te werk om de uitgangspunten van het handelingsgericht werken **doelgericht** te implementeren binnen de gehele zorg- en schoolwerking. Zij doet beroep op de ondersteuning van de pedagogische begeleiding bij de verdere uitbouw en **ontwikkeling** van haar leerbegeleiding.
- Het kindvolgsysteem kan nog aan functionaliteit en doelmatigheid winnen om op een gestructureerde manier een duidelijk totaalbeeld van elk leerling te schetsen. Louter in de lagere afdeling maakt het team gebruik van diverse evaluatievormen om de kinderen op te volgen. Door het ontbreken van doelgerichte evaluatie- en observatie-instrumenten in de kleuterafdeling, laat de school hier nog kansen liggen om kinderen met een specifieke zorgvraag **doeltreffend** te **ondersteunen** op korte en lange termijn. Enkele leerkrachten stellen sommige evaluatie-instrumenten in vraag.
- Het screenen van het welbevinden en de betrokkenheid bij kinderen berust op een eerder intuïtieve aanpak en niet op basis van eenduidige observatiecriteria. Een joodse leerkracht vormt de spilfiguur om kinderen met socio-emotionele noden te begeleiden en het draagvlak van de leerkrachten te verruimen. De school ontwikkelt een structurele aanpak om leerlingen sociaal vaardiger te maken.
- Samen met de directeur geeft het zorgteam sturing aan een gestructureerde zorgwerking op verschillende zorgniveaus. 'De leerkracht doet er toe' vormt hierbij het uitgangspunt. Het heeft ook een coachende en ondersteunende rol om de vaardigheden van teamleden te verhogen bij het vervullen van hun eerstelijnszorg in de klas. De meeste leerkrachten slagen er al in om verschillende differentiatievormen te benutten en zo onderwijs op maat aan te bieden. Verdere opvolging blijft hier ook nodig.
- De systematische zorgoverlegmomenten vormen een platform om de concrete zorgtaken voor alle kindbetrokkenen af te bakenen en indien nodig gefaseerde handelingsplannen uit te werken.
- Een schooleigen instrument fungeert als een communicatiemiddel om de uitgevoerde zorgacties van alle participanten op elkaar af te stemmen.
- Afhankelijk van de noden van de klasgroep, de leerkracht of het individuele kind krijgt de tweedelijns-ondersteuning een flexibele invulling. De verworven competenties van de verschillende actoren binnen het zorgteam vormen hierbij een duidelijke meerwaarde. De zorgcoördinator is de centrale figuur voor de taalondersteuning, een gediplomeerde joodse zorgleerkracht voor het wiskundige luik. De school kwam nog niet tot een kritische reflectie over de **doeltreffendheid** van bepaalde klasinterne zorgmomenten die soms gericht zijn op het verhogen van lerarencomfort.
- Om het zelfbeeld van kinderen met specifieke noden hoog te houden, biedt de school individuele leertrajecten aan om op die manier de aansluiting met het vervolgonderwijs te vereenvoudigen. Het team kwam nog niet tot afspraken om een aangepaste rapportering te voorzien.
- Voor kinderen met leerstoornissen past de school een aantal sticordimaatregelen toe.
- Kinderen met een leer-of ontwikkelingsvoorsprong krijgen aangepaste oefeningen en een uitdagend aanbod.
- De teamleden ervaren de ondersteuning van het CLB en de GON-leerkracht als een meerwaarde.
- Op basis van een degelijke beginsituatiebepaling zette de school binnen haar GOK-beleid prioritair in op 'preventie en remediëring' en 'taalvaardigheid' met 'socio-emotionele ontwikkeling' en 'ouder- en leerlingenparticipatie' als uitdiepingspijlers. Ze slaagt erin om haalbare en observeerbare doelstellingen voorop te stellen. De

geformuleerde acties ondersteunen de globale zorgwerking. Het volledige team evalueerde de concretisering en doeltreffendheid van de gekozen actiepunten.

5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- De directeur is de spilfiguur van het **intern leiderschap**. Het team apprecieert zijn groeiende professionaliteit, zijn empathisch vermogen en zijn luisterbereidheid. Informele en gemoedelijke contacten ondersteunen het welbevinden van het team en creëren een open en positieve sfeer. Er vinden wel nog in beperkte mate systematische en doelgerichte klasbezoeken plaats om het individueel functioneren van alle leerkrachten op te volgen.
- De krachtlijnen binnen de **schoolvisie** vormen een duidelijke kapstok om de drieledige schoolopdracht te concretiseren. De school wil als een geïntegreerde geloofs-, leer-, en leefgemeenschap functioneren en bewandelt hierbij de gulden middenweg om enerzijds te voldoen aan de verwachtingen van de Vlaamse overheid en anderzijds aan die van de joodse gemeenschap.
- Via participatieve **besluitvorming** komen door het team gedragen beslissingen tot stand. De goede overlegcultuur bevordert de gezamenlijke doelgerichtheid in de school. Ook de aandacht voor leerling- en ouderparticipatie valt in positieve zin op.
- Een zorgkernteam ondersteunt het algemeen beleid. Er is nog een groeimarge om ook de aanwezige expertise van de andere teamleden te benutten bij het creëren van een breder draagvlak tijdens schoolontwikkelingsprocessen.
- De aandacht voor **kwaliteitszorg** neemt toe. Het team grijpt de analysegegevens van haar outputresultaten in de lagere afdeling aan om de onderwijskwaliteit te onderzoeken, te borgen en/of bij te sturen. De school slaagt erin om de verbeterprocessen op een planmatige manier, mits begeleiding, doeltreffend aan te pakken. Dankzij de vernieuwings- en veranderingsbereidheid van het beleid en het hele leerkrachtenteam, onderging de school een sterke en positieve evolutie in het streven naar kwaliteitsvol onderwijs.
- De pedagogische begeleidingsdienst is een zeer belangrijke partner in het uitzetten van de interne kwaliteitszorg en het groeipad dat de school doorlopen heeft.
- De school ontwikkelde binnen haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid een aantal doelgerichte initiatieven om het taalvaardigheidsonderwijs structureel te ondersteunen. Momenteel onderzoekt het team hoe zij het geheel aan afspraken en acties kan bundelen in een krachtige visie rond talenbeleid.
- De gekozen doelstellingen in het GOK-actieplan sluiten goed aan bij de context en input en zijn meetbaar geformuleerd. Op die manier slaagt het team erin om te reflecteren over de effecten van de gekozen acties.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Het analyseren en communiceren van outputgegevens om het onderwijs bij te sturen.
- De initiatieven om het taalverwervingsproces bij de kinderen te stimuleren.
- De sterke aandacht voor de technisch-cognitieve taalvaardigheden in de lagere afdeling.
- De aandacht voor de nieuwe eindtermen techniek en natuur.
- Het gebruik van diverse (digitale) informatiebronnen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De gezamenlijk gedragen zorgvisie.
- De 'groeierende' handelingsgerichte werking.
- De vernieuwings- en veranderingsbereidheid van de teamleden.
- De doeltreffende impact van de teamnascholingen.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De groeiende cultuur van zelfevaluatie.
- Het gedeeld leiderschap.
- De goede overlegcultuur en de participatieve besluitvorming.
- De leerling- en ouderparticipatie.
- De kwaliteitsvolle samenwerking met een pedagogische begeleidingsdienst.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Een meer evenwichtig en doelgericht aanbod selecteren in de kleuterafdeling.
- De ontwikkeling van de kleuters op een meer doelgerichte manier in kaart brengen.
- Een blijvende alertheid creëren voor Nederlands als spreektaal tijdens de lessen en actieve werkvormen in beide niveaus.
- Leerstofinhouden van wereldoriëntatie afbakenen over de leerjaren heen in een verticale samenhang.
- Het klasdecorum en de klasinrichting aantrekkelijker en functioneler maken.
- De evaluatie- en rapporteringspraktijk in kaart brengen en optimaliseren in heel de school en voor alle leergebieden.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- Een meer doelgerichte en doeltreffende ondersteuning in de kleuterafdeling nastreven, ook preventief.
- De functionaliteit van het kindvolgsysteem verhogen.
- Een gefaseerd prioriteitenplan op lange termijn uitwerken.
- Verder samenwerkingsverbanden organiseren die het nastreven en realiseren van de eindterm *“Samenwerken met anderen zonder onderscheid van sociale achtergrond, geslacht of etnische origine”* van de sociale vaardigheden in zijn volheid mogelijk maken.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Het pedagogisch-didactisch functioneren van de leerkrachten op de klasvloer formeel opvolgen.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- nihil

Wat betreft de regelgeving:

- nihil

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor kleuteronderwijs en lager onderwijs.

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Marianne D'Heer

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: